

порожній кишці було виявлено ділянки епіталізації з тенденцією до атрофії. Також, потовщені оголені ворсини зі стромальною фібропластичною реакцією, деякі з них утворювали поліпоподібні вирости з епітелізованою поверхнею. Досліджуючи інтрамуральні нервові ганглії, знайдено ознаки нейродегенеративних процесів.

Висновки. Описана морфологічна картина порожньої кишки характерна для підгострого запального процесу з фібропластичною реакцією, це свідчення виникнення змін у ШКТ раніше, ніж у легенях. Можна зробити висновок, що, імовірно, на початкових стадіях коронавірусної хвороби, вірусні токсини непомітно накопичуються у клітинах кишківника, з масивним викидом їх у кровотік на пізніх стадіях захворювання, що і зумовлює цитокиновий шторм і поліорганну недостатність.

Луців Юлія, Іліка Віталій

**ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ
КОЛАГЕНОВИХ ВОЛОКОН ПРИ
ГОСТРОМУ ХОРІОАМНІОНІТІ НА ТЛІ
ЗАЛІЗОДЕФІЦІТНОЇ АНЕМІЇ ВАГІТНИХ**

Кафедра патологічної анатомії

Науковий керівник: канд. мед. наук, доц. В. В. Іліка
Буковинський державний медичний університет
м. Чернівці, Україна

Незважаючи на те, що колаген, присутній у плаценті, пов'язаний з нормальним її розвитком, на синтез можуть впливати ряд факторів, зокрема, запальний процес, де запалення та ремоделювання тканин відбуваються одночасно. Окрім того, залишається невивченим вплив коморбідної анемії на ці процеси.

Мета. Вивчити особливості колагенових волокон при гострому хоріоамніоніті при залізодефіцитній анемії вагітних.

Матеріали та методи. Досліджено 64 плацент. На серійних гістологічних зрізах завтовшки 5 мкм, здійснювали фарбування "хромотропом-2В"-водним блакитним після протрави фосфорно-вольфрамовою кислотою за методикою Н.З. Слінченко.

Методом комп'ютерної мікроденситометрії, вимірювали оптичну густину гістохімічного забарвлення. Питомий об'єм (%) колагенових волокон визначали попіксельно.

Відмінності в середніх тенденціях здійснювали за допомогою критерію Стюдента. Критичне значення рівня значущості приймалося при $p \leq 0,05$.

Результати дослідження. При фізіологічній вагітності ($n=20$) в мезодермальній основі амніона питомий об'єм колагенових волокон склав $26 \pm 0,54$ %, оптична густина - $0,316 \pm 0,0019$, у спонгіозному шарі хоріальної пластинки $4 \pm 0,26$ % / $0,304 \pm 0,0022$, у мезодермальній основі хоріальної пластинки

$27 \pm 0,511$ / $312 \pm 0,00278$. При гострому хоріоамніоніті ($n=23$): $25 \pm 0,45$ ($p > 0,05$) / $0,288 \pm 0,0022$ ($p < 0,001$); $2 \pm 0,34$ ($p < 0,001$) / $0,179 \pm 0,0018$ ($p < 0,001$); $13 \pm 0,38$ ($p < 0,001$) / $0,197 \pm 0,0020$ ($p < 0,001$). При запаленні на тлі анемії вагітних ($n=21$): $28 \pm 0,48$ ($p > 0,05$, відносно запалення без анемії) / $0,299 \pm 0,0028$ ($p > 0,05$); $2 \pm 0,33$ ($p > 0,05$) / $0,194 \pm 0,0023$ ($p > 0,05$); $13 \pm 0,38$ ($p < 0,001$) / $0,197 \pm 0,0020$ ($p > 0,05$).

Висновки. При гострому хоріоамніоніті зменшуються показники оптичної густини колагенових волокон та питомого об'єму у всіх досліджуваних структур хоріальної пластинки, відносно плацент фізіологічної вагітності, за винятком питомого об'єму в мезодермальній основі амніона. При коморбідній анемії, зростають кількісні показники тільки питомого об'єму колагенових волокон в мезодермальній основі хоріальної пластинки.

Михайленко В'ячеслав, Яценко Яна

**ІШЕМІЧНА ХВОРОБА СЕРЦЯ ТА
ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ В СТРУКТУРІ
СМЕРТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА
ФОНІ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА
ПРОГНОСТИЧНА ОЦІНКА ПОДАЛЬШОЇ
ДИНАМІКИ**

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом

Науковий керівник: асист. Р.М. Грінько,
д-р. мед. наук, проф. І.І. Старченко

Полтавський державний медичний університет
м. Полтава, Україна

Актуальність. Ішемічна хвороба серця (ІХС) та цукровий діабет (ЦД) – проблеми, що посідають провідне місце серед причин смертності фоні пандемії COVID-19. Однак досі невизначеним залишається питання інтерполяції цих змін та їх рівень в майбутньому.

Мета. Оцінити тенденції смертності серед населення України від ІХС та ЦД за 2015-2021 рр. та визначити прогноз щодо подальшої динаміки.

Матеріали та методи. Нами було проаналізовано статистичні архіви смертності населення України за 2015-2021 рр. Для аналізу відібрано записи про смерть, де серед причин вказано ІХС або ЦД. Проведено аналіз динамічних рядів з використанням методу ковзної змінної та розрахунку автокореляції.

Результати дослідження. Нами встановлено, що максимальний приріст смертності від ІХС було зафіксовано у 2021 році на 16656 смертей. При цьому у 2021 році смертність від ІХС зросла на 7,9%, а від ЦД на 8,1% порівняно з 2015 роком. У динамічних рядах виявлено статистично значиму пряму автокореляцію помірного ступеня як для показника смертності від ІХС ($r=0.636$, $p < 0.05$), так і від ЦД ($r=0.655$, $p < 0.05$). Щорічно смертність як від ІХС, так і від ЦД в середньому зростає на 1,3%. Враховуючи вихідні змінні нами проведено інтерполяцію динаміки для прогнозування подальшого рівня смертності.

Встановлено, що рівень смертності від ІХС до 2024 року зросте до 312327 на рік, а від ЦД – до 2142 на рік.

Висновки. Нами встановлено тенденцію до зростання смертності від ІХС та ЦД, що розпочалася зі значного приросту у 2020 році і прогнозовано триватиме в майбутні 3 роки. Виявлені тенденції можуть бути обумовлені дебютом пандемії COVID-19 та рядом супутніх соціально-економічних чинників, на що має звернути увагу сучасна система громадського здоров'я.

Мурава Артем, Черевко Надія

**СУДОВО-МЕДИЧНІ АСПЕКТИ
НЕСМЕРТЕЛЬНОГО ОТРУЄННЯ
ЦИКЛОПЕНТОЛАТОМ**

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом та судової медицини

Науковий керівник: канд. мед. наук, доц. С.В. Трач
Росоловська

Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
м. Тернопіль, Україна

Останніми роками в Україні почастишали випадки кримінальних отруєнь циклопентолатом порівняно з більш відомим загалом і використовуваним злочинцями клофеліном. Циклопентолат (ЦП) – це діюча речовина лікарського препарату «Цикломед», який застосовується в офтальмології для діагностичних досліджень і лікування запальних захворювань очей. За своєю фармакологічною дією ЦП є холіноблокатором і при вживанні його всередину з алкоголем значно посилюється його негативний вплив на ЦНС, що становить небезпеку для життя та здоров'я людини.

З метою з'ясування особливостей судово-медичної діагностики (СМД) несмертельних отруєнь ЦП було проаналізовано Висновки експерта (ВЕ) з архіву Тернопільського обласного бюро судово-медичної експертизи (СМЕ). З обставин справи вивчених ВЕ стало відомо, що злочинці, як правило, діяли за одним кримінальним сценарієм: додавали до алкогольних напоїв препарат «Цикломед» і схиляли потерпілих осіб до їх вживання, після чого переконувались, що ті перебувають без свідомості та не здатні чинити опір і заволодівали їх особистим майном. Потерпілі після епізодів вживання алкоголю з незнайомцями були доправлені в медичні заклади з попередніми діагнозами «Алкогольне сп'яніння», «Отруєння наркотичними речовинами» тощо. При обстеженні їх лікарями були виявлені порушення стану свідомості по типу сопопу чи оглушення, незв'язне мовлення, агресивна поведінка, тахікардія, мідріаз тощо. Лабораторним дослідженням крові на вміст алкоголю, у потерпілих було виявлено етиловий спирт у різній концентрації, яка за своєю функціональною оцінкою відповідала стану середнього або сильного алкогольного сп'яніння.

За результатами СМЕ речового доказу – сечі потерпілих осіб, в останній при токсикологічному аналізі було виявлено ЦП.

Отже, СМД несмертельних отруєнь ЦП повинна базуватись на оцінці клінічних даних з врахуванням токсикологічного аналізу і відомостями щодо обставин вживання отрути.

Охотницька Ірина, Німкович Юлія

**ОСОБЛИВОСТІ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ УШКОДЖЕНЬ У
ВИПАДКАХ ПОРАНЕННЯ
ФОСФОРНИМИ БОЄПРИПАСАМИ**

Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною

Науковий керівник: канд. мед. наук, доц. А.З. Миколенко
Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
м. Тернопіль, Україна

Актуальність. За час повномасштабної війни в Україні росіяни неодноразово застосовували проти українців зброю, заборонену Женевською конвенцією. Тому актуальними в даний час для судово-медичних експертів та лікарів є вирішення питань, пов'язаних з особливістю уражень у військових і цивільних громадян, заподіяних фосфорними боєприпасами.

Мета. Дослідити патогенетичні, клінічні, морфологічні та судово-медичні ознаки і критерії ушкодження, заподіяних фосфорними боєприпасами.

Матеріали та методи. Проведено аналіз наукової літератури та обстежено і досліджено ушкодження органів і тканин, заподіяних фосфорними боєприпасами у 2-х пацієнтів, які перебували на стаціонарному лікуванні в Тернопільській обласній клінічній лікарні.

Результати дослідження. Нами доведено, що є три основні способи, якими білий фосфор з боєприпасів може спричинити ушкодження чи призвести до смерті. Це глибоке обпикання тканин, вдихання у вигляді диму і потрапляння його в шлунково-кишковий тракт. Опіки численні, часто 2 або 3 ступеня, глибокі та різного розміру, мають вигляд некротичної ділянки з жовтуватим кольором та характерним часниковим запахом, з утворенням твердого струпа, оточеного везикуляцією. Вдихання диму викликає опіки гортані, трахеї і бронхів, подразнення очей, носа та сильний кашель. Смертельна доза поглинання білого фосфору дуже мала – лише 1 мг на кг маси тіла. Пероральне попадання незначної кількості білого фосфору спричиняє шлунково-кишкові розлади, такі як нудота, спазми в животі, блювота, ушкодження печінки, серця та нирок.

Висновки. Проаналізувавши наше дослідження, ми зробили висновки, що фосфорні боєприпаси є особливо небезпечним видом складової частини озброєння. Вони спричиняють широкий спектр ураження органів